

Què són les finances?, com funciona el sistema financer?, quins són les activitats que es realitzen al món de les finances?, qui determina les regles del joc financer?

Aquestes són algunes preguntes que podem introduir per explorar la percepció de l'alumnat sobre aquests temes i vincular-ho a algunes experiències personals, familiars o col·lectives que hagin viscut, a casa s'haurà comentat alguna vegada sobre hipoteques, préstecs, alguns diners estalviats, targetes de crèdit, recursos necessaris per a un negoci, etc.

En aquesta part de la guia didàctica ens plantejem donar a conèixer l'evolució del rol de la banca en les societats modernes, el flux de diners, la seva creació mitjançant l'atorgament de crèdits i particularment els conceptes d'estalvi i inversió, abordats tal com el sistema actual els defineix: des de la perspectiva individual com a consumidors d'un dels serveis que els bancs ofereixen.

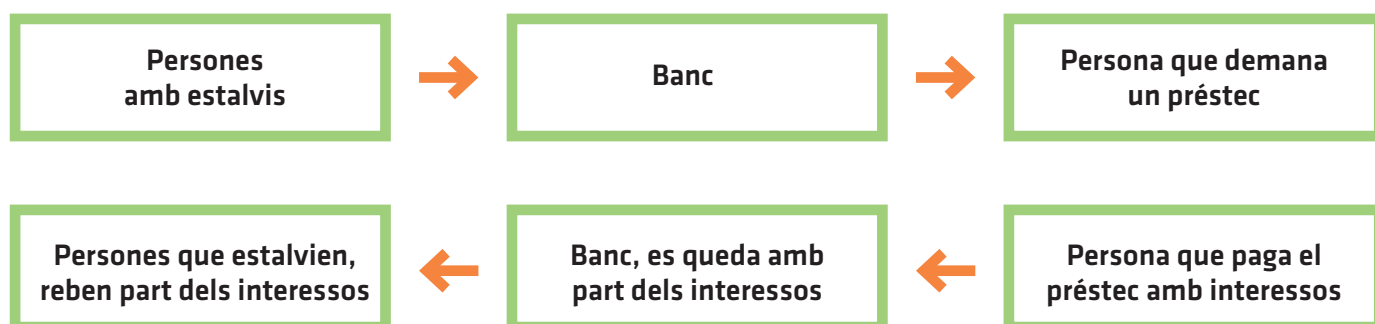
Més endavant durant l'activitat es podran abordar qüestions crítiques i detectar algunes conseqüències del disseny actual del sistema financer.

ELS DINERS I LA BANCA

En altres apartats hem vist com va tenir lloc la invenció dels diners i el seu ús, també el per què de l'aparició dels bancs. Al principi, la tasca dels bancs era protegir els valors reals que eren representats per les monedes o bitllets. Els bitllets eren com notes que asseguraven que existia un valor de riquesa (or en la majoria dels casos) que recol·lava aquest paper simbòlic.

El següent rol dels bancs va ser el de mediar entre les persones que estalviaven o dipositaven aquests valors i les persones que necessitaven diners per invertir-los en algun negoci, comprar llavors per als seus cultius, etc.

Així, la banca podia rebre diners de moltes persones, acumular-los i després, deixar-los en préstec a persones que no en tenien però que podien invertir-los en alguna cosa que després els permetria retornar-los amb una quantitat addicional com a benefici del préstec.

En la mesura en què el sistema seguia funcionant, els bancs van notar que no totes les persones retiraven els seus estalvis al mateix temps, per la qual cosa podien prestar més diners del que realment tenien en resguard. Al final, si es deixaven més diners dels que hi havien guardats i les persones que demanaven un préstec el pagaven no hi hauria cap problema.

Aquesta regla s'ha anat normalitzant fins als nostres dies, els bancs estan obligats cada vegada menys a posar en "reserva" un percentatge dels diners reals que reben dels estalviadors i la resta els poden posar a la disposició de persones que sol·licitin un crèdit.

Al final, el que podem concloure és que inicialment, els diners van ser inventats per representar una quantitat de riquesa que havia estat creada per una persona o comunitat, però ara, atès que els diners han estat creats en el moment en què unes altres persones han sol·licitat un préstec, el valor que representen actualment no és la riquesa, sinó el deute.

ESTALVIS I INVERSIÓ

Per tot això, la importància dels estalvis que les persones o les empreses dipositen als bancs és molt rellevant. Per cada euro dipositat es podran disposar de quantitats que es multipliquen a si mateixes per invertir-les en préstecs de persones o d'empreses, però, a quin tipus d'empreses adrecen els bancs les seves inversions?, a qui presten diners els bancs?

Normalment el criteri que utilitzen els bancs per prestar diners es basa en que l'empresa a la qual li prestarà pugui pagar i que a més li retorni uns interessos majors per tenir guanys i repartir part d'aquests interessos a les persones que estalvien.

Però així com quan consumim algun article, podem fixar-nos en els materials que s'utilitzen (si són recursos renovables o no), la manera en què han estat fabricats els productes (si s'han respectat els drets laborals de les persones) o la contaminació que ha generat la producció de l'article (si afecta el medi ambient), també quan tenim una quantitat de diners i volem estalviar-la, podem fixar-nos a quin tipus de projectes o empreses dedicarà els meus diners el banc en el qual decideixi dipositar els meus estalvis.

PERÒ, QUÈ SÓN LES FINANCES?'

Les finances es refereixen a la utilització dels diners, el seu preu, el seu cost i el seu rendiment, les formes de generació i captació dels excedents econòmics, la seva protecció, transferència i control, el seu préstec i, en general, totes les activitats que facin al flux d'ingressos i egresos monetaris de les experiències econòmiques, al llarg del temps.

1. Extret de *Finanzas para la Economía Social. Dinero, Finanzas y la Otra Economía ¿qué estrategias y alternativas existen?* Cartillas de Economía Social Nro 1, Maestría en Economía Social, Instituto del Conurbano, Universidad Nacional de General Sarmiento. Ruth Muñoz, 2007. http://www.socioeco.org/bdf_fiche-outil-42_es.html

Per exemple, l'accés a un crèdit fa que puguin aprofitar-se oportunitats que sense ell, seria difícil concretar. No obstant això, no pot sobre estimar-se el seu paper.

Les operacions financeres poden facilitar el desenvolupament de les experiències econòmiques o dificultar-ho ja que poden accelerar tot el bé (o tot el dolent) que les experiències tinguin i, només en rares ocasions, poden crear o destruir, per si soles, una experiència econòmica.

A el món actual les finances predominen en l'escena econòmica mundial. Cada vegada són més sofisticades, més especulatives i més allunyades del món del treball i la producció.

No obstant això, hi ha molts instruments financers que poden servir tant per a l'especulació com per promoure el treball i la producció. Segons qui ho usi, amb quin característiques i para quines, el resultat de qui són els beneficiats i qui els perjudicats és diferent. Encara que també hi ha instruments que beneficien a totes les parts alhora; la majoria d'aquests són instruments alternatius a la lògica dominant al món financer.

